

MEDYANIN AB – TÜRKİYE TARIM POLİTİKALARINA BAKIŞI

Ali Ekber YILDIRIM •

Dünyanın bir çok ülkesinde medya tarım sektörü ile pek fazla ilgilenmez. Genellikle tarım medyada iki yönü ile gündeme gelir. Birincisi destekleme politikaları. Yani desteklemelere ne kadar para harcanyor ve bunun bütçeye etkisi. İkincisi ise paradan çok daha insani bir bakıştır. Tarım sektörü insanlara beslenmek için gıda ürünleri sağlayan sektör olduğu için sağlıklı beslenme yönüyle medya tarımla ilgilenir. Gıda güvenliği ve insan sağlığı açısından tarımın önemi öne çıkıyor.

İnsanları diğer hayvanlardan ayıran temel özelliklerinden birisi tohum ekerek bir tarım devrimi yapmasıdır. Yani medeniyetin temeli tarıma dayanıyor. Denilebilir ki, o geçmişte kaldı. Bugün artık tarım devriminin çok büyük bir önemi yok. Bu bir görüştür elbette. Fakat nüfusu 6 milyarı aşan bir dünyada eğer en temel sorun hala beslenme sorunu ve açlık ise tarımın öneminin daha da arttığını göstermez mi?

Tarımın artan bu öneminin medyaya yansımada ciddi bir eksiklik olduğu bir gerçek. Bunun bazı temel nedenleri var. Birincisi, gazetecilik, medya işi kent kültürüne dayalı olarak icra edilen bir meslek. Dolayısıyla kent kültürü yaşam tarzına sahip medya mensupları için köy yaşamı, kırsal yaşamda olup bitenler çok fazla ilgi çekmez. Bir çok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de durum pek farklı değildir. Özellikle 1980 sonrası uygulanan dışa açık serbest piyasa ekonomisi uygulamaları ile tarım daha da geri plana düştü. Geçmişte Anadolu’yu karış karış gezerek röportajlar yapan Yaşar Kemal, Fikret Ötyam, Mete Akyol gibi gazeteciler yok artık. Böyle gazeteciler olsa da onlara sayfalarını açan gazete yok. Tayfun Talipoğlu bunu televizyonda başarıyla yapıyor.

Kent kültürünün gereklerine uygun yaşayan gazeteci için, Anadolu insanının yaşam tarzı ders kitaplarında okuduğu ortaçağı yansıttığı için ilginç gelir ve bu yönüyle ancak haber değeri taşır. Şanlıurfa’ya giden gazeteci için mağara tipi bir evde yaşayan insanlar haber olur. Yada Atatürk Barajı’nda şalvarla jet-skiye binen palabıyıklı yurttaş görsel olarak iyi bir malzemedir. Karadeniz’de iki dağ arasına kurulan derme çatma teleferik benzeri ilkel araçlar haber olur.

Çok haksızlık etmemek gerekir, çok eşli, çok çocuklu ağaların yaşamı dizi yapılıdır. Ama milyarlarca dolarlık yatırım yapılarak ekonomiye kazandırılan Güneydoğu Anadolu Projesi(GAP)’nin tarım sektörüne katkısı çok az haber olur. Harran’da bir dönem ot bitmezken bugün Avrupa’ya sera ürünleri ihraç edilmesi de çok fazla haber değeri taşımaz medya için. Ne zamanki biber ihraç edilir de ilaç kalıntısı gerekçesi ile Avrupa sınırından dönerse o zaman haber değeri kazanır ve günlerce manşetlerden sunulur.

Karadeniz’deki fındık üreticisi 2 milyon liraya mal ettiği fındığı 1.5 milyon liradan satmasının da hiçbir haber değeri yoktur. Ama o fındığı alan Avrupalı çikolata üreticisi “sizin fındıkta aflatoksin var” dediğinde haber manşetlere çıkar ve “zehir tüketiyoruz” başlıkları ile kamuoyuna duyurulur.

• Dünya Gazetesi Tarım Yazarı, aey@dunya.com

Kırsal kesimde yaşayanlar gazete okuru olarak fazla bir anlam ifade etmez medya için. Reklam verecek güçleri de olmayınca otomatikman medyanın ilgi alanının dışında kalıyorlar.

Başta da belirttiğimiz gibi bu sadece Türkiye'ye özgü bir durum değil. Avrupa Birliği, Amerika'da da tarım sektörü medyada finans sektörü, sanayi, bankacılık kadar yer almaz. Ancak Türkiye ile AB veya ABD arasında çok ciddi fark var. Avrupalı üretici örgütlü ve güçlü. Siyasetten arındırılmış ve yıllardır uygulanan değişmez tarım politikaları var. Çok büyük destekleri, güvenceleri var. Teknoloji yoğun üretim yapıyorlar ve verimlilikleri yüksek. Avrupa tarımsal sorunlarını büyük ölçüde çözmüş. Böyle bir yapı içerisinde medyanın Avrupalı çiftçiye yazması veya ekrana taşınması o kadar da önem taşıyor doğrusu. Üreticilerin sahip oldukları bir güç var. Hükümetten istediklerini alabiliyorlar.

Amerika'da da durum farklı değil. Çok güçlü lobileri ve örgütleri ile üretimden ihracata, dış ticaretten iç piyasaya kadar her alanda istedikleri destekleri, istedikleri politikaları uygulanmasını sağlayabiliyorlar. Her 5 yılda bir çıkarılan Tarım Kanunu ile destekler, uygulanacak politikalar detaylı olarak açıklanıyor. Üretici 5 yıl sonra bile hangi desteği alacağını, hangi ürünü ekerse kaç liradan satacağını biliyor. Amerika'da da medyanın tarım kesimine çok yer vermesi fazla önem taşıyor.

Türkiye'de ise üreticinin güçlü bir örgütü yok. Üretim bir çok alanda hala iyi olmayan ilkel şartlarda sürdürülüyor. Tarım politikalarında siyasetin etkisi çok büyük. Yönlendirme ve destekleme kurumları yok. Yapılan destekler çok yetersiz. Maliyetler çok yüksek. Üreticinin rekabet şansı çok az. Uygulanan genel ekonomi politikaları olsun, tarım politikaları olsun siyasete sıkı sıkıya bağlı olması medyanın önemini artırıyor. Medya gücüne sahip olan sektörler sorunlarını gündemde tutarak gerekli destekleri alırken tarım sektörü sorunlarını gündeme taşıyamıyor.

Bunu daha iyi anlayabilmek için güncel bir örnekle açıklamakta yarar var:

Tarişbank ve Pamukbank, tarım sektörüne kredi sağlamak amacıyla kurulan iki banka. Tarişbank, Cumhuriyet'in ilanından önce 1913'te Ege Bölgesi'ndeki incir üreticileri tarafından Milli Aydın Bankası adıyla kuruldu. Pamukbank ise 1955'te Adana Çukurova'daki pamuk üreticilerine kaynak sağlamak amacıyla çok ortaklı olarak kuruldu. Tarişbank 10 Temmuz 2001'de, Pamukbank ise yaklaşık 1 yıl sonra 18 Haziran 2002'de Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu (BDDK) tarafından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kapsamına alındı. Tarişbank, fon kapsamına alındığı tarihe kadar Ege'deki 120 bin üretici ortağı olan Tariş Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nin yönetiminde faaliyetlerini sürdürdü. Fona alınma gerekçesi fon kapsamına alınan diğer bankalardan farklı oldu. Tarişbank'ın fon kapsamına alınma gerekçesi bankanın "hortumlanması", içi boşaltılması veya Tariş'e kredi kullandırması değildi. Ekonomik kriz sonucu "zararları özkaynaklarını aşarak yabancı kaynaklara sirayet eden ve yükümlülüklerinin toplam değeri, varlıklarının toplam değerini aştığı için, bir başka deyişle sermaye yetersizliği gerekçesi ile Tarişbank fon kapsamına alındı.

Pamuk üreticilerine kaynak sağlamak amacıyla kurulan ve çok ortaklı yapıya sahip olan Pamukbank 1973 yılında Çukurova Grubu'nun yönetimine girdikten sonra çok önemli bir atılım yaptı. Fon kapsamına alındığı 18 Haziran 2002'ye kadar Çukurova Grubu'nun yönetiminde faaliyetlerini sürdürdü.

Pamukbank'ın fon kapsamına alınması gerekçesinde de sermaye yetersizliği var. Ancak gerekçelerden birisi de "grup kredileridir". Yani Çukurova Grubu'na kullandırılan krediler.

Tarişbank ile Pamukbank'ın fon kapsamına alınmasından sonra izlenen yol hemen hemen aynı oldu. Her iki banka da yapılan işlemin iptali için Danıştay'a başvurdu. Her iki bankanın da fon kapsamına alınmasına ilişkin karar Danıştay tarafından durduruldu. Buraya kadar ki işleyiş normal seyrinde sürdü.

Ancak bu aşamadan sonra medya gücü devreye girdi. Çukurova Grubu sahibi olduğu medya gücü ile hemen her gün gazetelerinde, sahip olduğu televizyonunda ve diğer yayın organlarında Pamukbank konusunu gündemde tuttu. BDDK yöneticilerine karşı, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit ve Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Kemal Derviş'e karşı yoğun bir yıpratma kampanyası başlattılar. Pamukbank'ın fona devrinden sonraki satış sürecinin hukuksal olmadığını kamuoyuna sürekli olarak anlattılar. Böylece BDDK'nın Pamukbank'ı satmasını engellediler.

Kendi bankası için bu yayınları yapan Çukurova Grubu olsun, diğer medya kuruluşları olsun Tarişbank konusunda alınan yargı kararlarını görmezlikten geldiler.DÜNYA Gazetesi, o dönemde Finansal Forum Gazetesi'nde köşe yazarlığı yapan Zülfikar Doğan, Tariş'in eski genel Müdürü ve DÜNYA Yazarı Prof.Dr. Oğuz Oyan ve Star Gazetesi'nden Mustafa Mutlu gibi bir kaç duyarlı yazar dışında hiç bir medya kuruluşu Tarişbank'ın uğradığı haksızlığı dile getirmedi. Tarişbank ile ilgili davalar sürerken,hukuki süreç bitmeden BDDK, 21 Ekim 2002 tarihinde imzalanan bir sözleşme ile Tarişbank'ı bir başka bankaya devretti. Devir işlemi oldu bittiye getirilmesi bile haber olamadı.Çünkü bankayı alan grup medyanın en önemli ilan kaynaklarından birisiydi.

Türkiye'de medya ne yazık ki, ülke nüfusunun yarısının yaşadığı kırsal kesimi,tarımı adeta yok sayıyor. Bu örnek çok verilir ancak tekrarlamakta yarar var. İstanbul'a kar yağınca Türkiye'ye kış gelir. Erzurum'daki, Van'daki insanların aylar öncesinden kar altında yaşamaları veya yollarının kapanmasının haber değeri fazla yoktur.

Medyada yer alan tarım haberleri ve yorumlarında ise zaman zaman çok ciddi hatalar ve yanlışlıklarla dolu.

Bundan önceki Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökalg 3 yılı aşkın süre bakanlık koltuğunda oturdu. Medya bakanın adını bir türlü doğru yazamadı. Bir çok tanınmış yazar " Yusuf Ziya Gökalg " diye yazıyordu,"Hüsnü Ziya Gökalg" diyenler , "Ziya Yusuf Gökalg" olarak yazan başyazarlar oldu.

Ayrıca medya mensubu olmayıp dışardan televizyonlara programlar yapan, gazetelerde köşe yazar ve borsa ile banka dışında ekonomiyle fazla ilgilenmeyen kimi insanlar bilinçli olarak,tarafli olarak kamuoyunu tarım konusunda hep yanlış bilgilendiriyorlar.

Kıbrıs konusunda "ver kurtul" diyen bu çevreler tarımda "öldür kurtul" politikasının uygulanmasını istiyorlar.Bu çevreler medya gücünü de yanlarına alarak her fırsatta Türkiye'deki üreticileri ekonominin sırtındaki "asalaklar" olarak sunmaktadırlar. Onlar için tek bir doğru,tek bir yol var,Uluslararası Para Fonu(IMF) ve Dünya Bankası'nın Türkiye'ye

dayattığı tarım politikalarının uygulanması.Zaman zaman ipin ucunu kaçıyorlar IMF'den daha İMF'ci oluyorlar.

Tütün Kanunu ve Şeker Kanunu'nun çıkarılmasından önce kamuoyu oluşturulmasında bu kesimler büyük çaba gösterdiler. "Türkiye tütün üretiyor, milyarlarca dolar verip bu tütünü yakıyor" dediler. Kamuoyu bilinçli olarak "tütün üreticisine,tarım kesimine karşı" yanlış bilgilendirildi. Oysa gerçek şu ki, Türkiye 1995'ten beri ekonomik nedenlerle tütün yakmıyor.

Türkiye'de şeker üretim maliyeti Avrupa seviyesinde olmasına rağmen Şeker Yasası'nın çıkarılması için Türkiye'yi pahalı üretim yapmakla suçladılar.

"Avrupa şekeri 250 dolara mal ederken biz niye şekeri 750 dolardan yiyoruz. Şeker ithal etsek daha karlıyız" diye kamuoyu oluşturdular.Avrupa'dan şekerin borsa fiyatının 250 ton/dolar olduğu doğrudu. Ancak bu sübvansiyonlu fiyat.Şekerin maliyet fiyatı değildir.Perakende satış fiyatı hiç değildir. Avrupa'da da, Türkiye'de de 1 ton şekerin maliyeti ortalama 650 ile 800 dolar düzeyindedir. Perakende fiyatlar karşılaştırıldığında Türkiye'deki tüketici Avrupa'daki tüketiciden daha pahalıya şeker tüketmiyor. 250 dolarlık fiyat devlet destekli bir fiyattır ve amacı da Avrupa'nın şeker stoklarını eritmektir. Bir ülke ürün fazlasını ihraç etmek için fiyatı düşürür aradaki farkı devlet desteği olarak karşılanır. Bunun için şeker ithalatına büyük sınırlamalar getirir. Bugün Avrupa'ya şeker ihraç etmek pek mümkün değildir. İç piyasa fiyatı ile ihraç fiyatı farklıdır. Biz ihraç fiyatını dünya fiyatı kabul edersek o zaman üretim yapmaya gerek yok, her ürünü ithal etmemiz gerekir.

Dünyanın her ülkesinde tarım desteklenir. Türkiye'de ne zaman bir kriz çıksa sorumlusu hemen tarım destekleri olarak gösterilir. Bu suçlamayı yapanların başında ise medya geliyor. Aynı medya Avrupa Birliği'nin 1950'lerden beri bütçesinin yarısını tarımsal desteklere ayırdığını hep görmezlikten gelir. Medyaya göre Avrupa üreticisini desteklerse desteklesin, başka ülkeler desteklesin ama Türkiye desteklemesin. Hem desteklemesin hem de destekli ürünlerle rekabet etsin. Böyle bir uygulama, böyle bir mantık olabilir mi? Medya tarımsal desteklemeleri ekonominin sırtında kambur olarak göstermek için araştırmaya, bilgiye dayanmayan yüzeysel haberlerle kamuoyunu yanlış yönlendirir. Bu yönlendirme o kadar çok abartılır ki, kamuoyu, Türkiye bütçesindeki açıkların da, dış borçların da, enflasyonun da tek nedeni tarımsal desteklemeler sanıyor. Yapılan çarpıtmaları bir örnekle açıklayalım:

Bilindiği gibi Türkiye'de buğday fiyatını yıllarca devlet-hükümet açıklıyor. Devlet adına buğday alımını ise Toprak Mahsulleri Ofisi(TMO) alır. TMO, buğday almak için faizle para kullanır.Hazine adına alım yaptığı içinde Hazine kaynaklarından yararlanır.Dış kaynak bulursa Hazine buna garantör olur. TMO bulduğu bu kaynakla köylüden buğdayı alır. TMO'nun aldığı buğday toplam üretimin yüzde 15-20'si kadardır. Fakat medyada bu öyle yazılır ve anlatılır ki, sanki TMO Türkiye buğdayının tamamını alıyor da bu kadar çok kaynak harcanıyor. Yine yapılan bir çarpıtma da kabaca alınan buğdayı alım fiyatı ile çarparak ortaya çıkan rakamı destekleme olarak sunmasıdır. Diyelim ki, TMO üreticiden 2 milyon ton buğday aldı. Bunun için de 20 trilyon ödeme yaptı. TMO ödeme karşılığında üreticiden aldığı buğdayın bir kısmını ihraç ediyor, bir kısmını iç piyasada satıyor. Dolayısıyla üreticiden aldığı buğdayı paraya dönüştürür. Bu para ile de bankadan veya Hazine' den aldığı krediyi faiziyle geri ödüyor. Buradaki gerçek destekleme piyasada banka faizleri ile TMO'ya buğday alımı için kullanılan düşük faizli kredi arasındaki faiz farkı kadardır.

Tarımla ilgili bir başka önyargı ise, “ köylü 37 gün çalışır geri kalan zamanda sırtüstü yatar devlete ürününü satıp parasını alır” şeklindedir. Burada kastedilen 37 gün, buğdayın ortalama hasat dönemidir. Buğday üretimi sadece hasat dönemi ile değerlendirilebilir mi? Tarlanın hazırlanması, gübresi, ilacı vs. bir çok işlemi var. Kaldı ki bir üretici sadece buğday üretmez. Örneğin tütün ekicisi tütününü satışa sununcaya kadar 13 ay emek verir, çalışır. Şekerpancarı, pamuk ve diğer ürünlerde aylarca süren bir emek var.İhracatta da beli ürünlerin ihraç sezonu vardır. Yani incir ve üzümü bir iki ayda ihraç eden ihracatçıya “ iki ay çalışıp 10 ay niye yatıyorsun diyebilir miyiz”.

Medyanın tarımsal destekler konusunda en fazla üzerinde durduğu kurumlardan birisi kuşkusuz Ziraat Bankası. Son dönemde Dünya Bankası ve IMF Türkiye tarımını çökertmek için uygulamaya koydukları planın bir parçası da tarım sektörüne hizmet veren Ziraat Bankası'nı tarımdan koparmaktı. Bunun için önce kamuoyu oluşturulması gerekiyordu. Bunu da en iyi medya aracılığıyla yapmak mümkündü. Kalemimi IMF ve Dünya Bankası'nın emrine veren yazarlar ve bazı medya organları harekete geçtiler.Ziraat Bankası'nın görev zararlarının 20 milyar dolara ulaştığını dile getirdiler. Ziraat Bankası'nın görev zararları 20 milyar dolar seviyesinde olduğu doğrudur. Ancak bu zararlar tarıma verdiği kredilerden dolayı değildi. Ama medya böyle görmek istemiyordu. Mademki Ziraat Bankası tarıma kredi veriyor yükleyin bütün suçu tarıma. Son 5 yıllık döneme bakıldığında Ziraat Bankası kredilerinde tarımsal kredilerin payı sadece yüzde 18 civarında.Bankanın müşterileri arasında kredi borcuna en sadık olanlar üreticiler. Ziraat Bankası'nın anılan görev zararlarının çok önemli bir kısmı ticari kredilerdir. Holdinglere verilen kredilerdir. Dolayısıyla medya kendi ayıbını örtmek için sesi çıkmayan tarıma yükleniyor.

Ayrıca kağıt üzerinde oluşturulan görev zararlarının faturası da üreticiye kesildi. Bu örnek çok söylendi ve yazıldı ancak medyanın tarıma bakışını yansıtması için yinelemekte yarar var.

Avrupa Birliği'nde Ortak Tarım Politikası çerçevesinde uygulanan destekleme sistemlerinden biri olan prim sistemi ülkemizde ilk kez 1993 yılında pamuk ve tütünde uygulandı. Bu uygulamaya göre pamuk üreticisine kiloda 3 bin lira prim ödenecekti. Hazine kaynaklarından ödenecek bu prim için Ziraat Bankası görevlendirildi. Ziraat Bankası üreticiye doğrudan bu primi ödeyecek, bankanın sağladığı finansmanın anapara ve faiz tutarının görev zararı olarak Hazine tarafından bankaya geri ödenmesi kararlaştırıldı. Ancak Bakanlar Kurulu'nun ilgili kararnamesinde bu finansman ve ödeme için Ziraat Bankası'nın uygulayacağı faiz oranı ve masraflara yer verilmedi. Ziraat Bankası kararnameye uygun olarak üreticiye prim ödemelerini yaptı.

Fakat,Hazine Ziraat Bankası'na ödeme yapmadı. 1995 yılında Ziraat Bankası'nın görev zararları hesaplanırken prim ve finansman alacağına düşen ticari faiz oranı artı yüzde 20 olarak uygulanması ticari faize ise üçer aylık dönemler itibariyle faiz yürütülmesi kararlaştırıldı. Ziraat Bankası'nın 1994 yılı sonuna kadar pamuk priminden dolayı 4.2 trilyon lira(124 milyon dolar) olan ana para alacağı 1995'te belirlenen faiz oranı ile, faiz dahil toplam alacağı 21.7 trilyon liraya yükseldi. 1997'de Hazine,Ziraat Bankası'na yaklaşık 1 milyar dolarlık bir ödeme yapmasına rağmen 1998 yılında Ziraat Bankası'nın alacağı olağanüstü faiz uygulaması ile 7.7 milyar dolara ulaştı. Bu arada Hazine belli oranlarda ödeme yapsa da Sayıştay'ın 2000 Yılı Mali Raporu'na göre 1999 sonu itibariyle Ziraat Bankası'nın alacağı 11 milyar dolara ulaştığı ve aynı faiz süreci ile 2002 sonunda bunun 34 milyar dolara ulaşacağı görüşüne yer verildi.

Üreticiye ödenen 124 milyon dolar, görünen görev zararı 11 milyar dolar. Devletin iki kurumu arasında kağıt üzerinde her yıl katlanarak artan ve 11 milyar dolara ulaşan bu para görev zararı olarak bankanın bilançosunda yer aldı. Bir çok medya kuruluşu da bilinçli olarak bu 11 milyar doların üreticiye destek olarak ödendiğini ve Ziraat Bankası'nın bu nedenle zarara uğradığını dile getirdiler. Kamuoyunu yanlış bilgilendirdiler. Oysa yukarda Sayıştay raporuna dayanarak verdiğimiz bilgilerden anlaşılacağı gibi üreticiye ödenen 124 milyon dolardır. Bundan sonrası üreticinin desteklenmesi değil Ziraat Bankası'nın desteklenmesidir.

Bu olumsuz gelişme sonucunda zarara uğrayan ise yine üreticiler oldu. Çünkü,Ziraat Bankası'nın özelleştirilmesi için temel gerekçe olarak bu görev zararları gösterildi. Bu görev zararları bahane edilerek "ülke üreticiye yapılan destekler nedeniyle batıyor" denilerek üreticiye krediler verilmemeye,krediler azaltılmaya başlandı. Ziraat Bankası üreticiden koparıldı.

Desteklerden söz etmişken Dünyada her yıl 300 milyar dolar tarımsal destek yapılıyor.Bunun 284 milyar doları gelişmiş zengin ülkeler olarak tanımlanan G7 ülkeleri kendi üreticilerine veriyor. AB'nin doğrudan üreticiye verdiği destek kişi başına yıllık 2 bin 500 dolar. ABD'nin 4 bin 500 dolar

Türkiye'nin verdiği 40 dolar. Bu rakamları görmezlikten gelen medya her fırsatta tarımın çok desteklendiğini dile getirir. Dünya fiyatlarının Türkiye'deki fiyatlardan çok düşük olduğunu sık sık gündeme getirir. Dünya fiyatı nedir? Borsa fiyatı mı? Perakende fiyatı mı? İhraç fiyatı mı? Üreticinin eline geçen para mı? Bunu kimse sorgulamaz,araştırmaz.

- Türkiye'de son 3 yılda Ziraat Bankası tarımdan koparıldı. Tarışbank' a el konulup başka bankaya devredildi.
- Tarım satış Kooperatifleri Birlikleri özerklik adı altında Sanayi Bakanlığı'ndan alınıp adeta Dünya Bankası'na bağlandı. Birliklere destek yapılması yasa ile yasaklandı.
- Tarım ürünleri ihracatı ithalatın altında kaldı.
- Ürün fiyatlarındaki artış hep enflasyonun altında kaldı. Maliyetler enflasyonun çok üzerinde.
- Tütün Kanunu ile tütün ekimi, Şeker Kanunu ile pancar üretimine ciddi kısıtlamalar getirildi.
- Tarımsal kuruluşlar ya kapatıldı yada işlevsiz hale getirildi.
- Türkiye'de üretim yapamaz hale gelen çiftçiler üreticiler Romanya,Bulgaristan ve Türk Cumhuriyetleri'ne gidip tarla kiralayarak üretim yapmaya başladılar.Türkiye tarım ürünü ihraç edeceğine çiftçi ihraç eder duruma geldi.

Kısacası ülkede tarım çökertildi. Bu süreçte medya ya sesiz kaldı.Ya da Dünya Bankası ve IMF'nin savunuculuğunu yaptı. Elbette sesiz kalmayıp eleştirenlerde oldu. Ama ne yazık ki, bu insanlar medyada azınlıkta kaldı.

Tarım konusunda bu denli önyargılı olan,araştırmadan yüzeysel ve yalan yanlışlarla haberler yapan yorum yapan medyanın Avrupa Birliği Tarım Politikaları konusuna da ilgi göstermesini beklemek saflık olur.

Avrupa Birliği genişleme sürecinin önündeki en ciddi sorunlardan birisi kuşkusuz tarım destekleri.Hatırlarsanız AB'nin Sevilla 2002 Zirvesi'nin ana tartışma konusu tarım reformu ve tarımdaki doğrudan destekler olmuştı. AB'nin gündemine giren tarım reformu, destekleme politikaları önümüzdeki dönemde çok daha yoğun olarak tartışılacaktır. Dikkat

ediniz, AB bu konuda adeta ikiye bölünmüş durumda. Bir tarafta desteklemelerin sürmesini isteyen Yunanistan,Fransa,İspanya,İtalya,İrlanda var,diğer tarafta desteklerin azaltılmasını ve yapısının değiştirilmesini isteyen Almanya,Hollanda,Danimarka ve İsveç var. Yeni üye olacak 10 ülke ile birlikte tarım konusu daha da önem kazanacak. Ancak üye olmak için her türlü kriteri yerine getirmeye çalışılan, Kıbrıs'ta ciddi tavizler verilen Avrupa Birliği'nin tarım politikaları Türkiye'de medyanın gündemine hemen hemen hiç gelmiyor. Avrupa Birliği'nin önündeki en ciddi engel olarak kurban bayramlarında kurban kesimini, kokoreç, sakatat, işkembe satışı olarak gösteren medya tarım konusuna hiç girmiyor. İnsan haklarının etkin olarak uygulanacağı,işkencenin olmadığı, herkese iş ve aş şeklinde tatlı bir hayat olarak AB'yi sunan medya tarım konusuna girmiyor. Oysa çok iyi biliniyor ki, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde önündeki en ciddi tehlike tarımdır. Ne demokrasi, ne insan hakları nede diğer alanlardaki kriterler tarım kriterlerinden daha fazla önemli değil.

Oysa Türkiye'de başta medya olmak üzere bir çok kesim bunu görmezlikten geliyor. Teslimiyetçi anlayış ne yazık ki burada da kendisini gösteriyor. Bizim köylümüz tembel, üretmez,verimli olamaz anlayışına sahip olan medyanın büyük bir kesiminin alternatif olarak sunduğu da ne yazık ki ithalattır. Biz üretmeyelim ithal edelim görüşü hakim.

AB ile siyasi ilişkiler,Kıbrıs konusu,insan hakları ve demokrasi gibi temel konularda medyada çok yaygın bir yayın bombardımanı yaşanıyor. Yapılan anketlerde Türkiye'nin ezici bir çoğunlukla AB'ye tam üyelikten yana olduğu ifade ediliyor. Hemen her gün AB konusunda toplantılar,paneller düzenleniyor. Bir anlamda 1996'da yürürlüğe giren Gümrük Birliği süreci daha yoğun bir şekilde yaşanıyor. Ancak yapılan yayınlarda,toplantılarda,panellerde tarım konusu hiç gündeme gelmiyor. Oysa ki, Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğinin gerçekleşip gerçekleşmemesinde tarımın çok büyük rolü olacaktır.

Biz tarım konusunu gündeme getirmiyoruz fakat son dönemde AB'nin kendi içerisinde en yoğun tartışıldığı konuların başında tarım gelmektedir. AB içerisinde tarım konusu çok yönlü tartışılmaktadır. Doğrudan tarımsal desteklerin kaldırılması gündemde.

AB'de yaşanan bu son gelişmeler ışığında Türkiye'nin durumunu daha iyi anlayabilmek için tarımdaki durumumuza bakmakta yarar var.

Tarım ürünleri dış ticaretimize bakıldığında Türkiye'nin en büyük pazarı tartışmasız Avrupa Birliği'dir. Yılda ortalama 2 ile 2.5 milyar dolarlık tarım ürünü ihraç ettiğimiz AB'den ortalama 1.5 milyar dolarlık tarım ürünü satın alıyoruz. Türkiye tarımında son yıllarda yaşanan tüm sıkıntılara rağmen, AB ile tarım ürünleri dış ticareti Türkiye'nin lehine bir gelişme arz ediyor. Üstelik AB her fırsatta Türkiye'nin tarım ürünlerine inanılmaz engeller getiriyor. Geleneksel tarım ürünlerimizden çekirdeksiz kuru üzüm, incir, fındık,pamuk hatta zeytinyağı konusunda AB zaman zaman tarife dışı engellerle veya başka yollarla ihracatımızı engellemeye çalışıyor. Buna karşılık AB, hiçbir engel olmadan tarım ürünlerini Türkiye'ye ihraç edebilmektedir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olabilmesi için AB Ortak Tarım Politikası'na mutlaka uyum sağlaması gerekiyor. Ancak gerek tarımda uygulanan politikalar gerekse mevcut yapılanma bu "uyumu" neredeyse olanaksızlaştırıyor. Çünkü Türkiye, AB Ortak Tarım Politikası'nın neredeyse tam tersi politikalar uyguluyor. Medya bütün bunlardan habersiz.

Türkiye eğer Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikası'na uyum sağlamak istiyorsa tarımda kırsal kalkınmayı da kapsayacak çok kapsamlı bir stratejik plan uygulamalı. Bunun için AB'nin 1962'den beri süregelen Ortak Tarım Politikası iyi incelenmeli ve gerekli düzenlemeler, desteklemeler buna göre yapılmalı.

İncelendiğinde görülecektir ki, Avrupa Ortak Tarım Politikasına uyum Türkiye'ye bazı alanlarda avantajlar da sağlayabilir. Örneğin yaş meyve ve sebze üretiminde, ekolojik tarım ürünleri üretiminde ve ihracatında Türkiye önemli avantajlara sahip. Bu fırsatlar konusunda kamuoyunun, üreticilerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Fakat Türkiye, "biz bu köylülerden nasıl kurtuluruz" politikası ile ne tarımın sorunlarını çözebilir ne de Avrupa Birliği Ortak Tarım Politikası'na uyum sağlayabilir.

Belki çok karamsar bir yaklaşım oldu. Ancak, ne yazık ki, medyanın tarıma bakışı böyle. Elbette tarım konusunda duyarlı gazeteciler, yazarlar var. Bugün bu işe gönül vermiş olanları, bu konuda duyarlılık gösterenleri tek tek söyleyemeyeceğim, birini unutursak yanlış olur. Ancak aramızda olmayan iki değerli insanı saygıyla anmak ve haklarını teslim etmek istiyorum.

Hepinizin çok yakından tanıdığı Çiftçi Dostu Sadullah Usumi. Ömrünü tarıma verdi. Tarım için çok şey yaptı. Medyanın aydınlık yüzüydü Sadullah Usumi. O'nun aramızdan ayrılması medya sektörü kadar tarım sektörünü de derinden yaraladı. Uzun yıllar tek başına ve yılmadan tarım konularını medyanın gündemine taşıdı. Türkiye'de sayıları 600'ü bulan yazar arasında düzenli olarak tarımla ilgili yazı yazan tak yazardı. Ölümünden sonra Cumhuriyet Gazetesi yerine bir tarım yazarı koyamadı. Sadullah beyi saygıyla anıyorum.

Saygıyla andığım ikinci kişi ise, Nezh Demirkent. Dünya Gazetesi'nin sahibi olarak benim tarım yazarı olmamı sağlayan sevgili patronum. Anadoludan aldığı güçle İstanbul'da mücadele eden Nezh Demirkent, sadece tarım kesiminin değil medyada yer bulamayan herkesimin sesini duyurabilmesi için emek verdi, çaba gösterdi. Ben eğer bugün buradaysam Nezh Demirkent'in ve Sadullah Usumi'nin misyonu, destekleri ve çabalarının sonucu olarak buradayım.